

Oslo kommune Kontrollutvalget

KONTROLLUTVALGETS ÅRSMELDING 2013

1. INNLEDNING

I samsvar med kontrollutvalgets reglement § 3 nr. 4 avgir kontrollutvalget årsmelding om sin virksomhet i 2013 til bystyret. Meldingen gir en oversikt over utvalgets medlemmer, ansvar, møter og viktige saker i perioden.

Meldingen er satt opp etter samme mønster som bystyrekomiteenes årsberetninger. Følgende faste punkter i bystyrekomiteenes årsberetninger er imidlertid ikke med i denne meldingen:

Tilsyn og kontroll: Kontrollutvalget er et tilsynsorgan, og nesten alle saker som behandles i kontrollutvalget er utøvelse av tilsyn.

Regnskap: Kontrollutvalgets budsjett og regnskap føres på kap. 109 og avlegges på samme måte som øvrige virksomheter på bystyresiden. Regnskap med tilhørende beretning behandles som egen sak i kontrollutvalget.

2. MEDLEMMER OG VARAMEDLEMMER

I 2013 har kontrollutvalget bestått av:

Medlemmer:

Frode Jacobsen (A), leder
Anne H. Rygg (H), nestleder
Karin Espeland (H)
Ivar Glomstein (H)
Khalid Mahmood (A)
Knut Frigaard (F)
Jan-Bendix Byhring (SV)
Anne Marstein (V)
Gudmund A. Dalsbø (R)
Haakon Brænden (KrF)
Jarle Fagerheim (MDG)

Varamedlemmer:

Brit Andreassen (H)
Else Marie Brodshaug (H)
Eivind Heløe (H)
Kari Kjenndalen (A)
Janne Svegården (A)
Brage Baklien (F)
Olav A. Røssaak (V)
Morten Elster (R)
Bente Groven-Syversen (KrF)
Astrid Bjerke (SV)
Lillian Bredal Eriksen (MDG)

3. ANSVARSOMRÅDE

Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver er regulert i kommuneloven § 77 og i forskrift om kontrollutvalg fastsatt av Kommunaldepartementet 15.06.2004.

Bystyret vedtok reglement for kontrollutvalget i sitt møte 16.02.2005 sak 59.

Kontrollutvalget forestår på vegne av bystyret tilsyn med forvaltningen i kommunen og har ansvar for å påse at:

- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte (regnskapsrevisjon),
- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra bystyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon),
- det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll).

4. MØTER

I 2013 har utvalget hatt 12 møter og behandlet 105 saker.

Fra 01.07.2013 gjelder hovedregelen om åpne møter i folkevalgte organer også for kontrollutvalget. Kontrollutvalget i Oslo har praktisert møteoffentlighet siden 2005.

Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på utvalgets hjemmeside:

www.bystyret.oslo.kommune/kontrollutvalget

5. SAKER

5.1 REGNSKAPER OG ÅRSBERETNINGER

5.1.1 Bykasseregnskapet

Kontrollutvalget vedtok i møte 29.04.2013 merknader til bystyret om bykasseregnskapet og byrådets beretning for 2012. Utvalget viste bl.a. til den planlagte, sterke gjeldsøkningen og de økte pensjonsutgiftene, herunder akkumulert premieavvik. Den sterke befolkningsveksten medfører på kort sikt antakelig ikke tilsvarende økte skatteinntekter. Samlet sett blir det vesentlig mindre økonomisk handlingsrom i mange år framover.

Utvalget merket seg at kommunens virksomheter i stor grad har mindreforbruk innenfor 5%-regelen som er en indikasjon på god budsjettstyring. Noen bydeler slet tidligere med store merforbruk, men i 2012 var bare tre bydeler som hadde relativt begrenset merforbruk.

5.1.2 Foretakenes regnskaper

Kontrollutvalget har behandlet 2012-regnskapene for følgende kommunale foretak:

- Omsorg Oslo KF
- Oslo Havn KF
- Arbeidstrening Oslo KF (nå Karea Oslo KF)
- Boligbygg Oslo KF
- Undervisningsbygg Oslo KF
- Omsorgsbygg Oslo KF

5.1.3 Skatteregnskapet

Kontrollutvalget har behandlet skatteregnskapet for 2012.

5.2 FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL

Planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll med overordnede prioriteringer ble i samsvar med forskrift om kontrollutvalg vedtatt av bystyret 18.06.2008. Nye planer gjeldende fram til 2016 ble vedtatt av bystyret 13.06.2012. De enkelte undersøkelser planlegges i et nært samarbeid mellom kontrollutvalget og Kommunerevisjonen og i tillegg fattes det vedtak i bystyret/bystyrekomiteene om forvaltningsrevisjonsprosjekter. Kommunerevisjonen fremmer forslag til undersøkelser hvert halvår til kontrollutvalget.

Etter behandling i kontrollutvalget sendes forvaltningsrevisjonsrapportene enten til bystyret i plenum eller til den aktuelle bystyrekomite.

Kommunerevisjonens nummererte rapporter omhandler i all hovedsak forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, men enkelte rapporter er oppsummeringer av undersøkelser som primært er gjennomført som ledd i regnskapsrevisjonen. Kontrollutvalget har i 2013 behandlet følgende rapporter:

Rapport	Tema	Kontrollutvalgets behandling
23/2012	Anskaffelser og internkontroll i Oslo Vognselskap AS	Rapporten viste at selskapets rutiner og praksis i hovedsak var i tråd med gjeldende regelverk/retningslinjer og anerkjente normer på området. Samtidig var det behov for forbedring på noen punkter. Kontrollutvalget konstaterte at Oslo Vognselskap AS varslet relevante tiltak på bakgrunn av rapportens anbefalinger, og at flere av disse allerede var iverksatt. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.
1/2013	Internkontroll med anskaffelses-området i Ruter AS	Rapporten pekte på mangelfull internkontroll og risikostyring, herunder bl.a. manglende dokumentert kvalitetssikringsregime for innkjøp. Utvalget viste til at det er et lederansvar å sørge for at selskapet har gode rutiner og at disse følges. Det er også et lederansvar å se til at bedriften har nok kompetanse til å unngå at enkeltpersoner får definisjonsmakt innafor store innkjøpsområder. Kontrollutvalget merker seg også at Ruter AS har iverksatt et omfattende arbeid med sikte på bedre internkontrollen og risikostyringen i selskapet. Kontrollutvalget mente Byrådsavdeling for miljø og samferdsel i sin oppfølging og eierbrev bør ha særskilt fokus på anskaffelsesområdet. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.

2/2013	Intern kontroll i og rundt enkelte IT-systemer – Samlerapport 2012	Kontrollutvalget understreket viktigheten av at de respektive styringssystemene for informasjonssikkerhet fungerer tilfredsstillende for håndtering av tilganger til og endringer i IT-systemene og at ledelsen på alle nivå i kommunen prioriterer arbeidet med informasjonssikkerhet.
3/2013	Ulike undersøkelser i regnskapsrevisjonen – samlerapport 2012	Kontrollutvalget tok rapporten til orientering.
4/2013	Barneverntjenestenes håndtering av meldinger fra Oslo Krisesenter i 2011	Kontrollutvalget merket seg at samtlige meldinger sendt fra Krisesenteret i 2011 var håndtert av barneverntjenestene og understreket betydningen av at barneverntjenestene tydelig begrunner årsaken til at undersøkelser henlegges. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
5/2013	Informasjonssikkerhet i Vann- og avløpsetaten	Saken er unntatt offentlighet i h.t. offl. § 24 tredje ledd og § 12 bokstav c. Deler av saken er klassifisert begrenset etter sikkerhetsloven. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.
6/2013	Eierskapskontroll i Kollektivtransportproduksjon AS 2010-2012	Rapporten viste at eierskapsutøvelsen i selskapet i hovedsak ble gjennomført i samsvar med krav i aksjeloven, bystyrets vedtak og forutsetninger og anbefalinger gitt av KS Eierforum og Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse i perioden 2010-2012. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.
7/2013	Oslo kommunes saksbehandling i Lindeberg-sakene	Kontrollutvalget merket seg at det særlig innledningsvis var flere svakheter i saksbehandlingen både i saken om påståtte overgrep og i saken om medikamenthåndtering og understreket viktigheten av at Sykehjemsetaten har gode rutiner ved påstander om seksuelle overgrep og for medikamenthåndtering i sykehjem. Videre understreket utvalget betydningen av gode saksbehandlingsrutiner når det gjelder å sørge for at saker blir tilstrekkelig opplyst, at samordningen mellom involverte i saksbehandlingen er tilfredsstillende og at det etableres nødvendig dokumentasjon. Gode rutiner og god kvalitet på saksbehandlingen er spesielt viktig i denne type saker med alvorlige beskyldninger mot virksomheten og enkeltpersoner. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
8/2013	Eierskapskontroll i Oslo Vognselskap AS 2010-2012	Rapporten viste at eierskapsutøvelsen i selskapet i hovedsak ble gjennomført i samsvar med krav i aksjeloven, bystyrets vedtak og forutsetninger og anbefalinger gitt av KS Eierforum og Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse i perioden 2010-2012. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.

9/2013	Oslo kommunes oppfølging av berørte etter 22.07.2011	Kontrollutvalget merket seg at Kommunerevisjonen samlet sett ikke fant grunnlag for å si at kommunes oppfølging av berørte etter 22.07.2011 hadde vært mangelfull, selv om undersøkelser viste noen mangler ved kommunens oppfølging av enkelte berørte. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
10/2013	Sosial- tjenestens forvaltning av klientmidler	Rapporten viste at Oslo kommune de senere årene har arbeidet for å sikre en betryggende forvaltning av klienters økonomiske midler. Utvalget merket seg at undersøkelsen i varierende grad avdekket avvik på viktige punkter i de seks bydelene som ikke tidligere har vært omfattet av Kommunerevisjonens undersøkelser på området. Manglene innebar blant annet økt risiko for økonomiske misligheter. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
11/2013	Kvalitet i barnehage – Jettegryta barnehage i Bydel Søndre Nordstrand	Rapporten viste at kvaliteten i Jettegryta barnehage var god, samtidig som det var noen mangler og forbedringsmuligheter. Saken ble sendt kultur- og utdanningskomiteen.
12/2013	Bydelsutvalgenes tilsyn – forståelse, organisering og rapportering	Rapporten viste blant annet at tilsynsansvaret var klart, men at det var behov for ytterligere opplæring. Videre viste rapporten at mange av bydelsutvalgene fikk bred informasjon om økonomi og tjenesteproduksjon, men at bydelsutvalgene fikk færre saker med informasjon om kvaliteten på bydelenes tjenester. Saken ble sendt helse- og sosialkomiteen.
13/2013	Bymiljøetatens kontroll og oppfølging av veinettet	Rapporten viste at Bymiljøetaten på en rekke områder hadde god kontroll og oppfølging, men det var også svakheter og forbedringsmuligheter. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.
14/2013	Ivaretagelse av miljøkrav til nye barnehage- og skolebygg	Rapporten viste at Undervisningsbygg Oslo KF og Omsorgsbygg Oslo KF i de siste årene i økende grad har prioritert miljøhensyn i sine byggeprosjekter. Utvalget merket seg at Omsorgsbyggs kontrakter manglet noen miljøkrav, og at det var mangler eller forbedringsmuligheter knyttet til utarbeidelse av miljøprogram og oppfølging av miljøkrav til materialer i begge foretakene. Saken ble sendt samferdsels- og miljøkomiteen.
15/2013	Anskaffelser i Undervisningsbygg Oslo KF	Rapporten viste at Undervisningsbygg hadde gjennomført hoveddelen av trinnene i innkjøpsprosessene i samsvar med lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kommunerevisjonen fant også avvik, hvorav noen av alvorlig eller vesentlig karakter. Saken ble sendt kultur- og utdanningskomiteen.
16/2013	Forvaltning av utplasserte kunstverk	Rapporten viste at det fortsatt var til dels store mangler og forbedringsmuligheter knyttet til forvaltningen av utplasserte kunstverk i Oslo kommune. Til tross for forbedringer på noen områder siden 2008 var det samlet sett ikke tilfredsstillende forvaltning av kommunens kunstverk utenfor museene. Utvalget understreket at manglende oversikt over og kontroll med kunstverk bl.a. medfører at kunstverk kan gå tapt uten at det blir registrert.

		Saken ble sendt kultur- og utdanningskomiteen.
17/2013	Standpunkt-karakterer i videregående skole – like-behandles elevene?	Rapporten viste at flere skoler samlet sett hadde gjennomsnittlige forskjeller mellom standpunkt- og eksamenskarakterer som varierte vesentlig og systematisk fra både andre skoler og fra gjennomsnittlig forskjell for alle skolene. Etter utvalgets mening tyder undersøkelsen på at flere skoler hadde en vurderingspraksis ved fastsetting av standpunktkarakter som førte til at elever ikke ble likebehandlet med elever fra andre skoler. Utvalget understreket at standpunktkarakterene til elever som går ut av videregående skole, er av stor betydning for opptak til videre studier, og at variasjonene i vurderingspraksis også kan redusere kvaliteten på karakterstatistikk som er viktig styringsinformasjon om skolene. Saken ble sendt kultur- og utdanningskomiteen.

Kommunerevisjonens rapporter legges fortløpende ut på Kommunerevisjonens hjemmeside:

www.krv.oslo.kommune.no

Kommunerevisjonen gjennomfører rutinemessig oppfølging av tiltak som gjennomføres etter tidligere forvaltningsrevisjoner og i noen tilfelle også etter særskilt vedtak i kontrollutvalget og bystyret/bystyrekomiteene. Slike oppfølgingsundersøkelser inngår vanligvis ikke i rapportserien. I 2013 har kontrollutvalget behandlet 12 oppfølgingsundersøkelser og andre saker knyttet til oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjoner.

I tillegg til forvaltningsrevisjoner og tilhørende oppfølgingsundersøkelser behandler kontrollutvalget også mindre rapporter fra Kommunerevisjonen, herunder en oversikt over Oslo kommunes saker i Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA).

5.3 ØKONOMISKE UREGELMESSIGHETER OG MISLIGHETER

Kontrollutvalget behandler alle saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter som innberettes av Kommunerevisjonen etter revisjonsforskriften § 3, siste ledd. Nedenstående tabell viser antall saker om økonomiske misligheter (endelige innberetninger) som er behandlet av kontrollutvalget de siste årene:

2013	2012	2011	2010	2009	2008
9	10	8	6	6	8

Kommunerevisjonen utarbeider en årlig oversikt over mislighetssakene som etter behandling i kontrollutvalget sendes finanskomiteen til orientering. Oversikten for 2013 ble behandlet i kontrollutvalgets møte 28.01.2014 og oversendt finanskomiteen.

5.4 ANDRE SAKER

I samsvar med reglementet for frivillig registrering av økonomiske interesser har kontrollutvalget behandlet rapport fra Bystyrets sekretariat om registrering, vedlikehold og bruk av det frivillige økonomiregisteret.

Kontrollutvalget har behandlet Kommunerevisjonens og kontrollutvalgets regnskaper og beretninger for 2012 og budsjettforslag for 2014.

6. ARBEIDET I UTVALGET

Innkalling av byråder og administrative ledere

Etter kontrollutvalgets reglement kan byråder og andre i kommunen innkalles til utvalgets møter.

Ved behandling av bykasseregnskapet og byrådets beretning for 2012 møtte finansbyråden med medarbeidere.

Ved behandlingen av rapport 5/2013 om informasjonssikkerhet i Vann- og avløpsetaten ble byråden for miljø og samferdsel innkalt.

Møter i bystyret

Lederen eller nestlederen møter i bystyret ved behandling av saker fra utvalget.

Restanseliste for saker til oppfølging

Det framlegges rutinemessig oversikt over kontrollutvalgets saker til oppfølging. Pr. 31.12.2013 hadde kontrollutvalget 10 saker til oppfølging.

Oslo kommunes kontrollutvalg, 13.02.2014

Reidar Enger
sekretariatsleder